

DTU

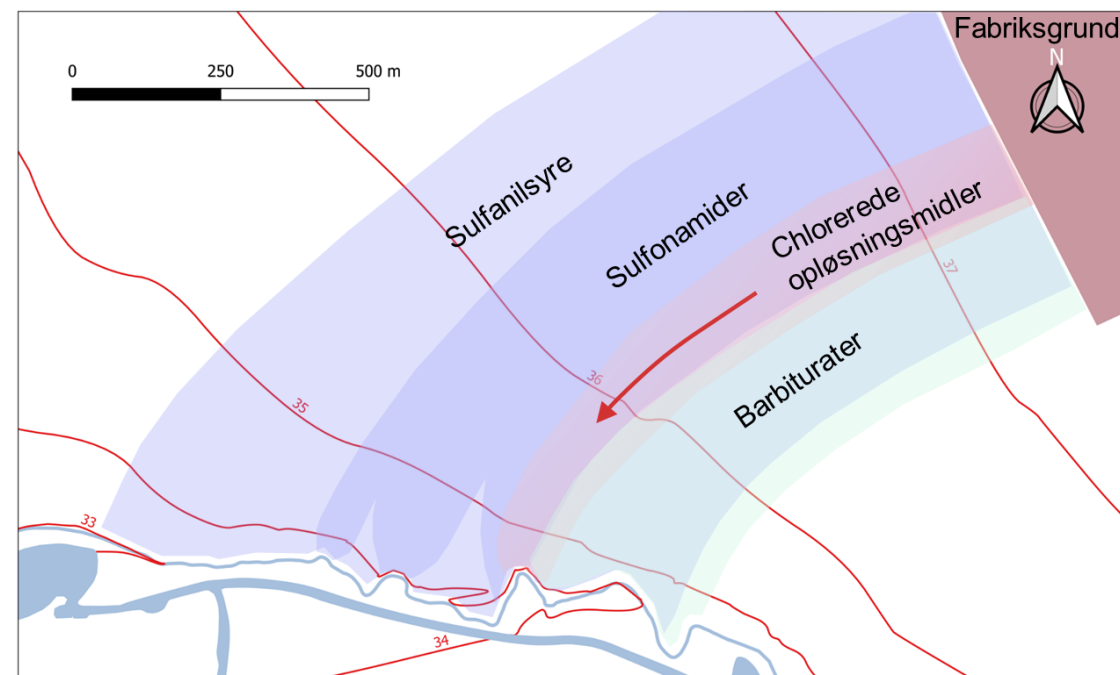
Dybdediskretiseret vandprøvetagning (peepers) og hydrauliske tests i åbunden viser nedbrydning af farmaceutiske stoffer ved Grindsted Å

Laura Morsing og Therese Lyng Petersen

Poul L. Bjerg (professor), Mette M. Broholm (lektor),
Grégory Lemaire (post doc), Josefine G. Hansen (forskningsassistent)

Motivation og lokalitetsbeskrivelse

- EU's vandrammedirektiv
- Spild af kemikalier på Grindstedværkets fabriksgrund
- Forurening med de farmaceutiske stoffer sulfonamider, barbiturater, chlorerede opløsningsmidler og BTEX strømmer mod Grindsted Å
- Sparsom viden om sulfonamiders skæbne
- Peepers

Isopotential, terrænnært magasin (Okt 22)

- Benytte dybdediskretiseret vandprøvetagning til udarbejdelse af koncentrationsprofiler i den hyporheiske zone.
- Undersøge hydrologiske og kemiske processer, der påvirker sulfonamiders udbredelse ved udstrømningsområdet GWD7
- Vurdere nedbrydningspotentiallet for sulfonamider og sulfanilsyre i den hyporheiske zone og udstrømning til Grindsted Å

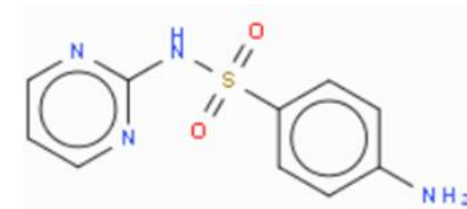

(Grindstedarkivet 1960'erne)

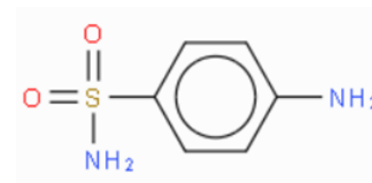

Sulfonamider og sulfanilsyre

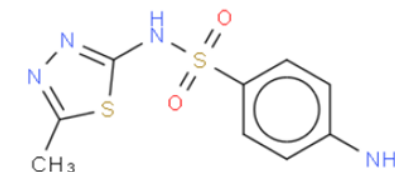
- Antibiotika
- Omkring 100 forskellige sulfonamider er produceret kommercielt
- Mobile stoffer med lav flygtighed

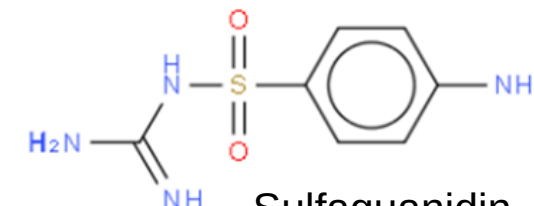
Sulfadiazin

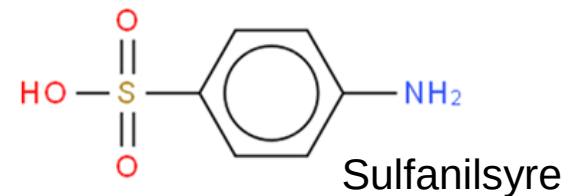
Sulfanilamid

Sulfamethizol

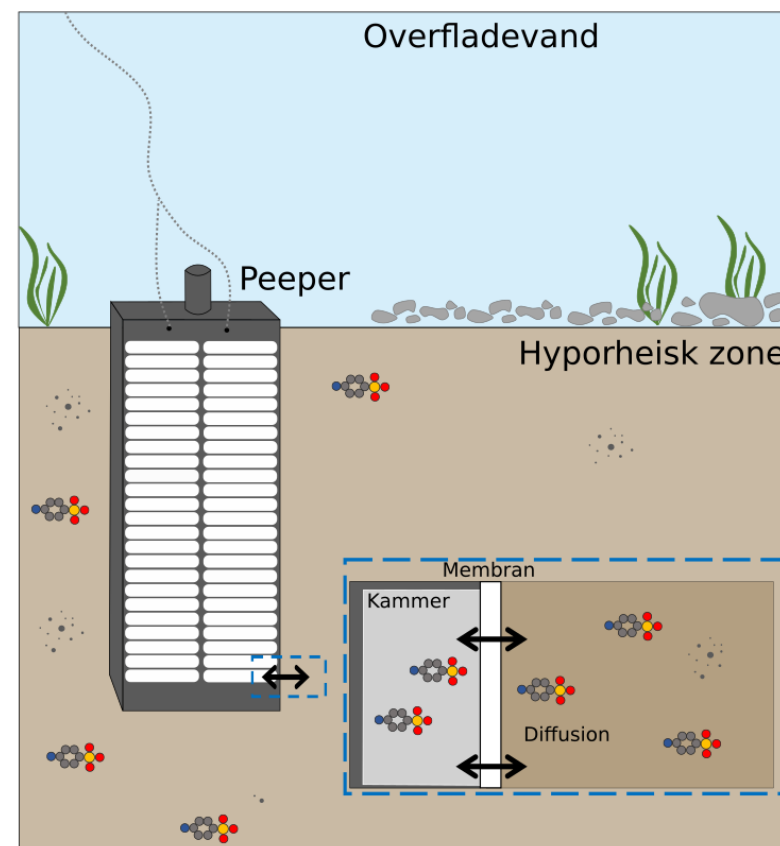
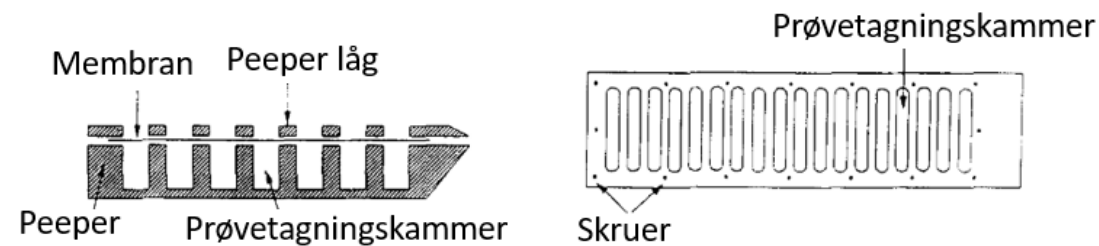
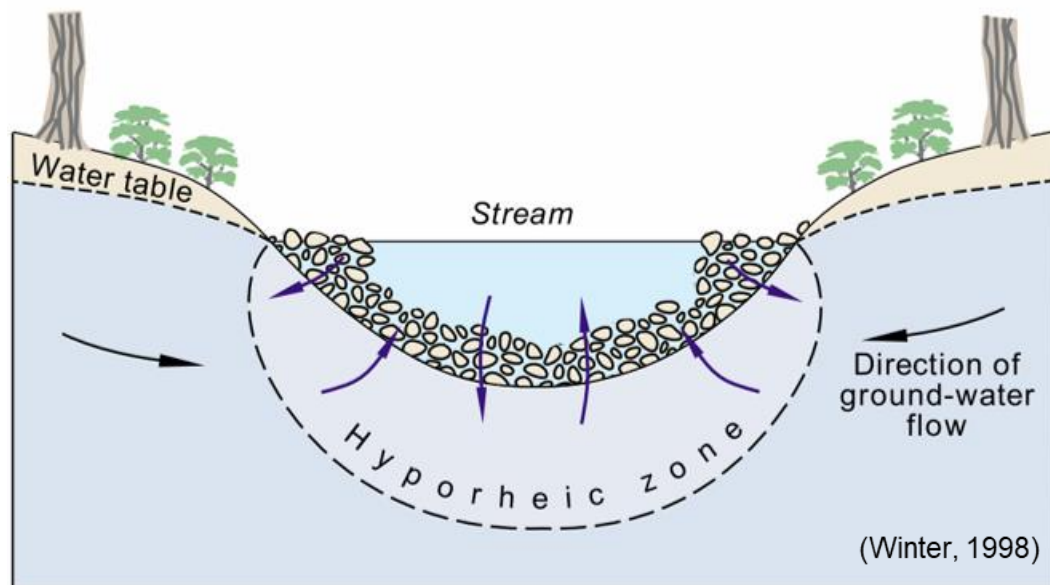
Sulfaguanidin

Sulfanilsyre

Diffusionsceller - Peepers

- Hyporheisk zone
- Passiv diffusion gennem en membran
- Lokale koncentrationer og høj diskretisering
- Forskellige udformninger af peepers

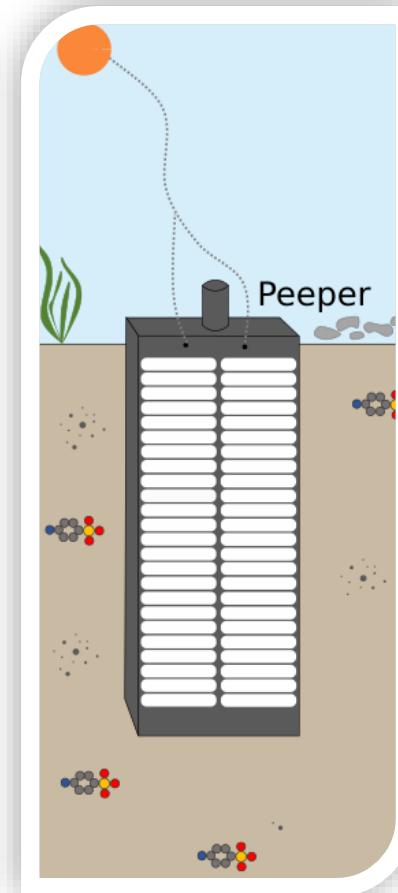

Samles i ilfattigt vand

Installeret vha.
teleskopstang

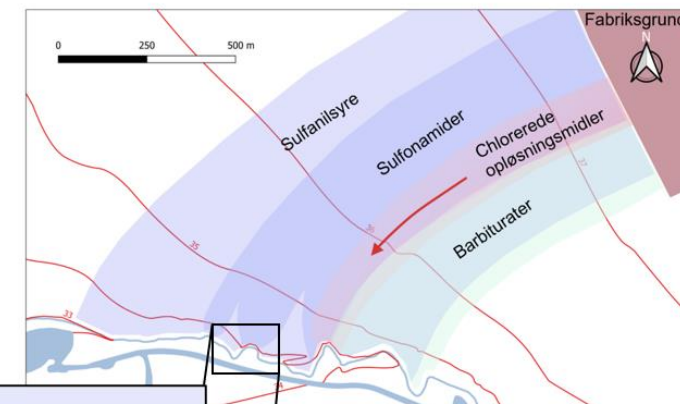
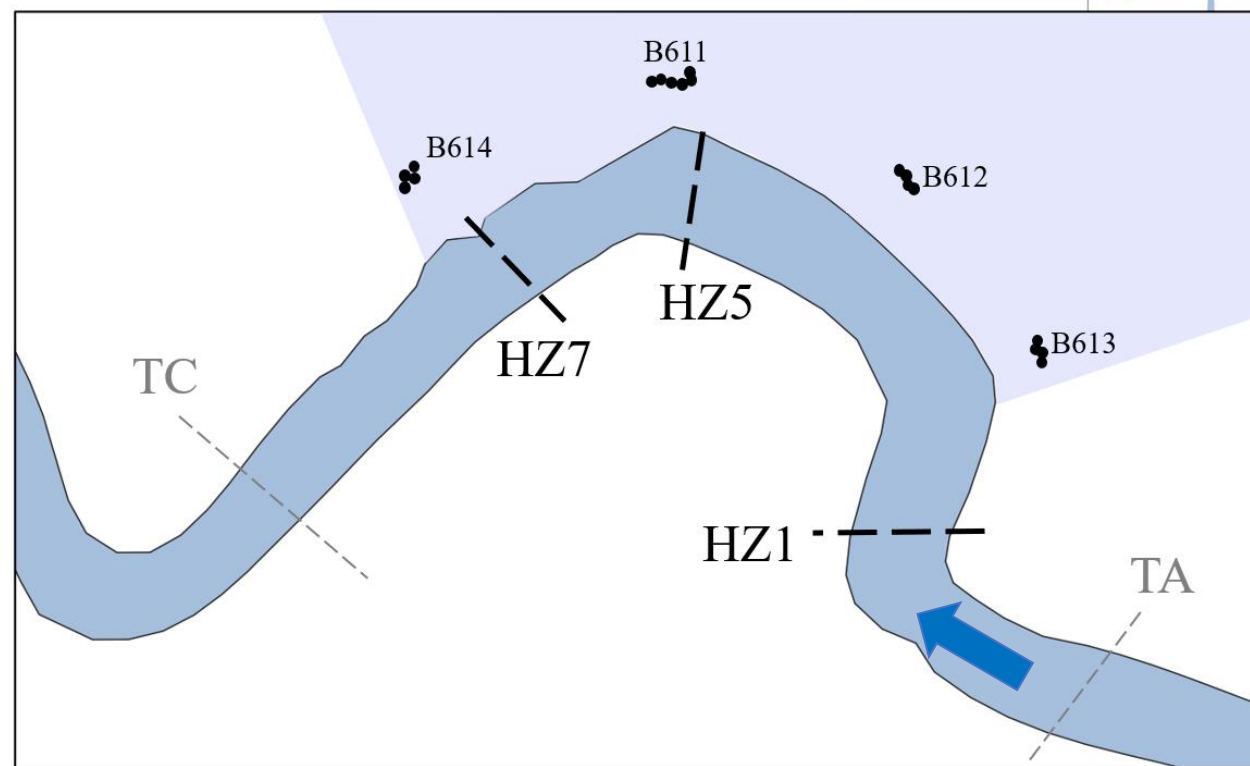
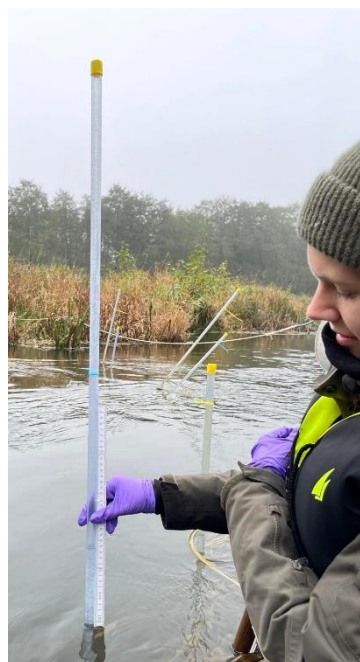

Placeret i 2 uger

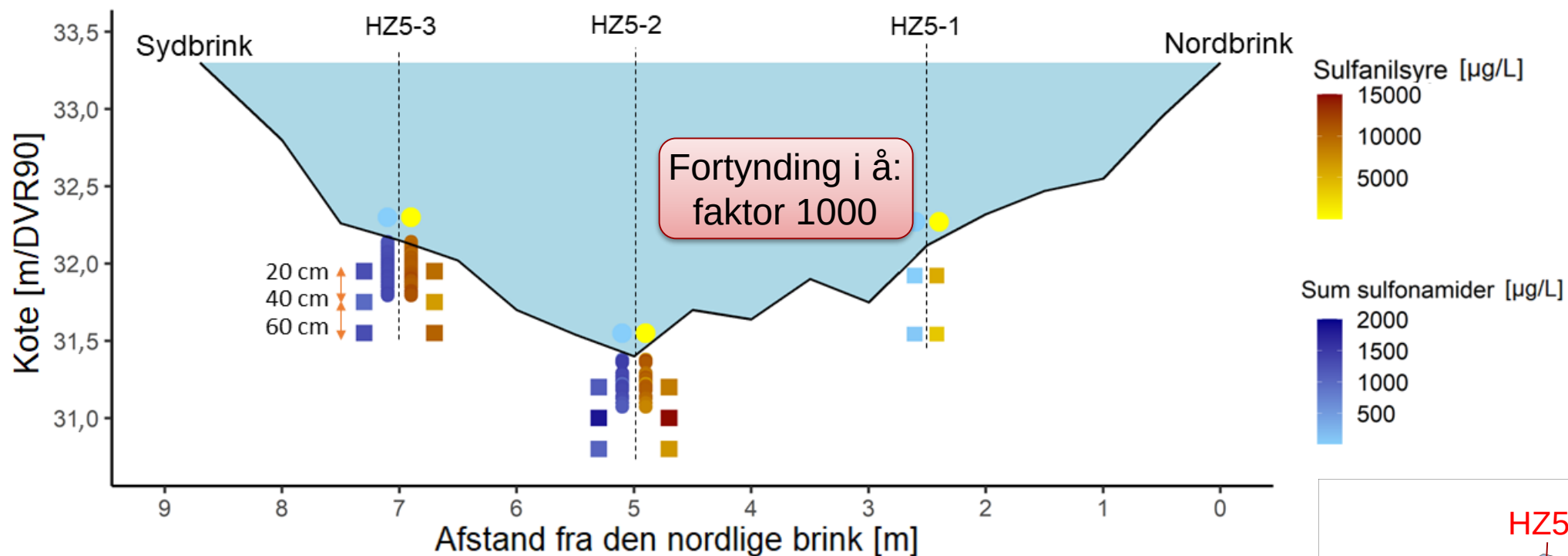
Prøvetagning
Volumen kammer ≈ 3 mL

- Placering af piezometre og peepers i transekter, hvor der tidligere er målt høje koncentrationer

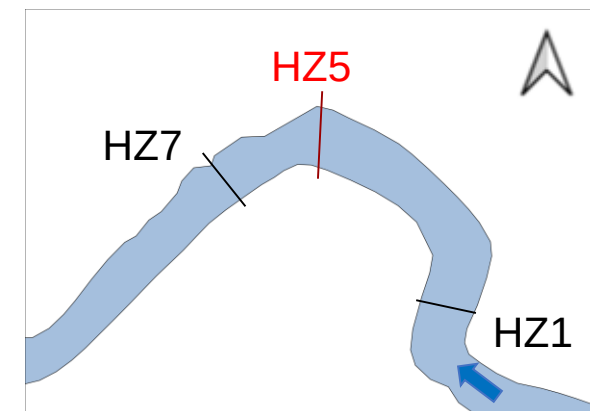

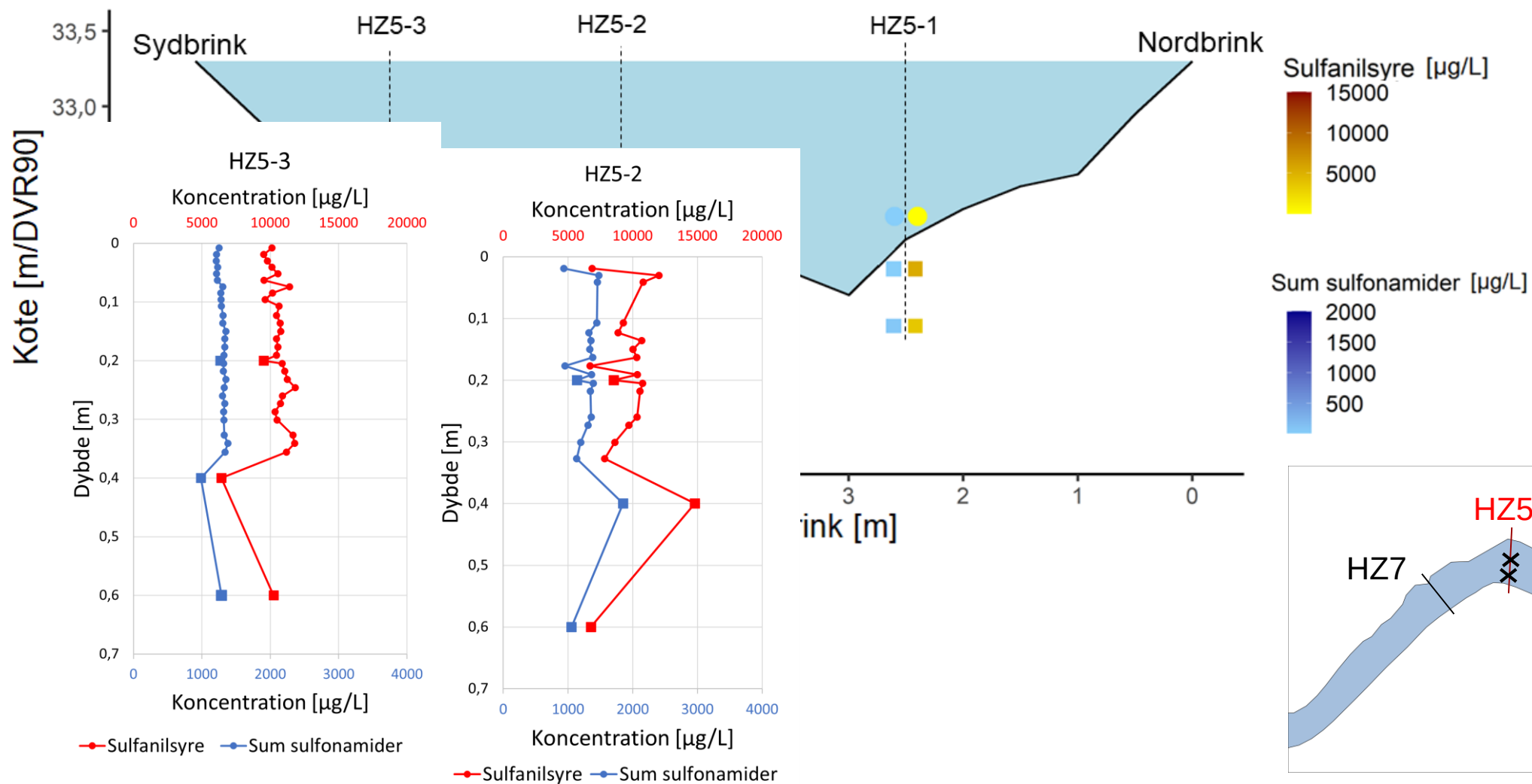
Sulfonamider og sulfanilsyres udbredelse

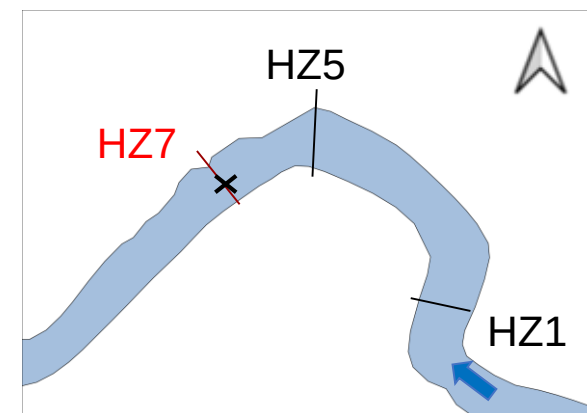
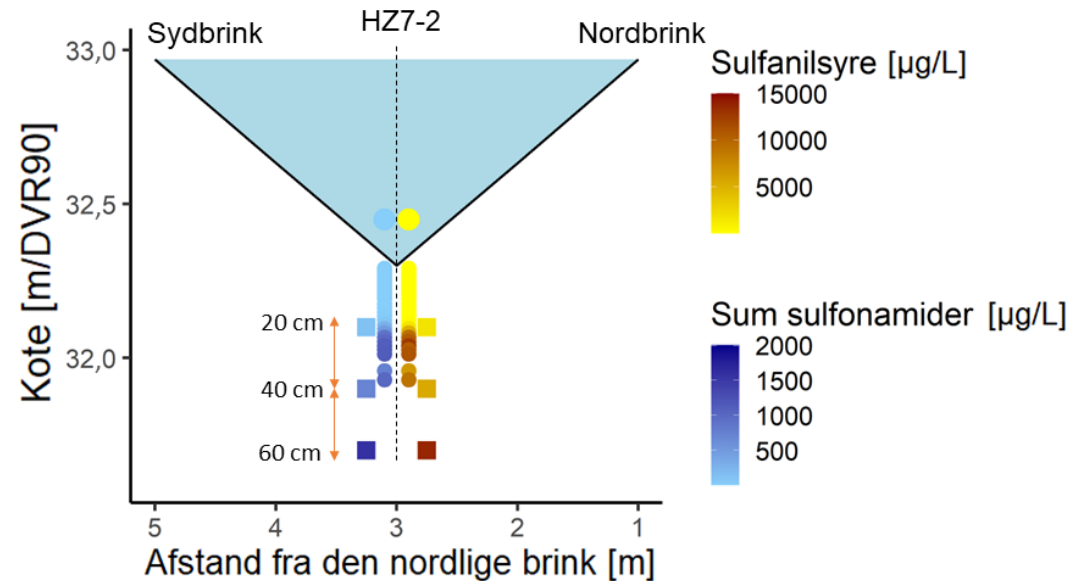
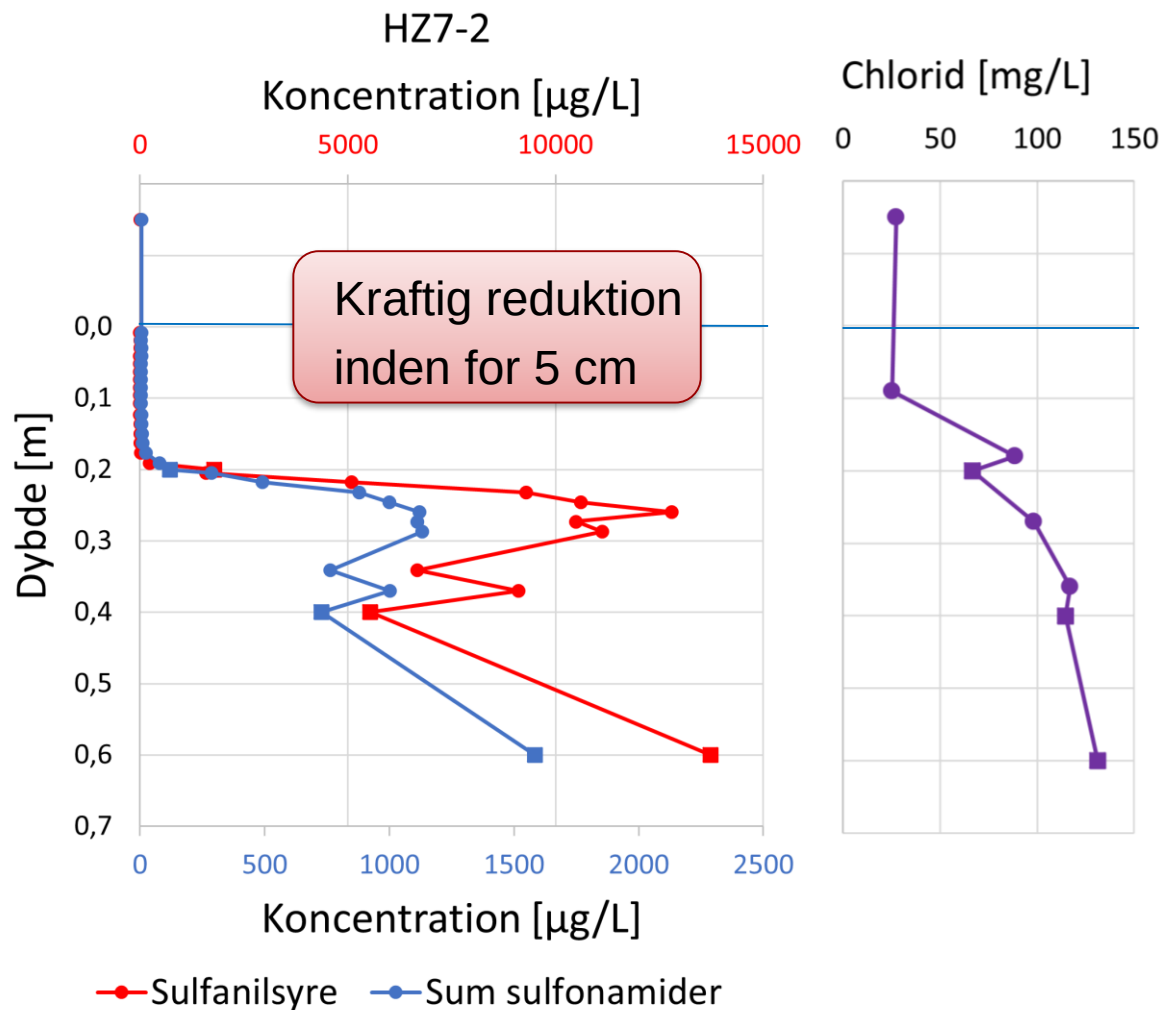
Koncentrationer op til 15.000 $\mu\text{g/L}$ for sulfanilsyre og 2.000 $\mu\text{g/L}$ for summen af sulfonamider

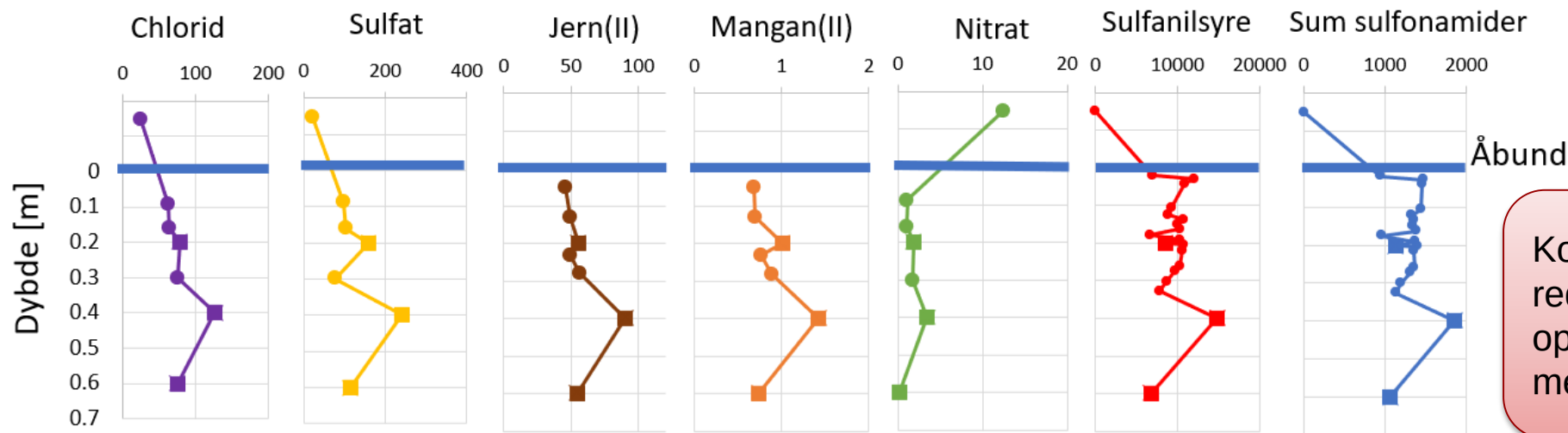
Sulfonamider og sulfanilsyres udbredelse

Sulfonamider og sulfanilsyres udbredelse

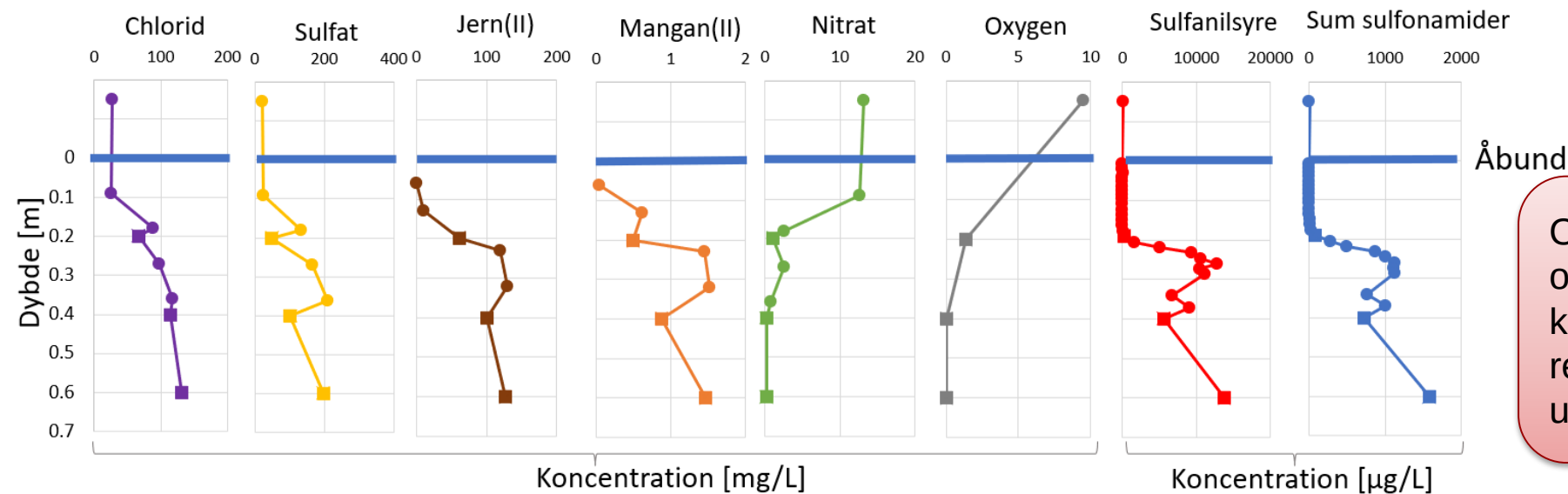

HZ5-2

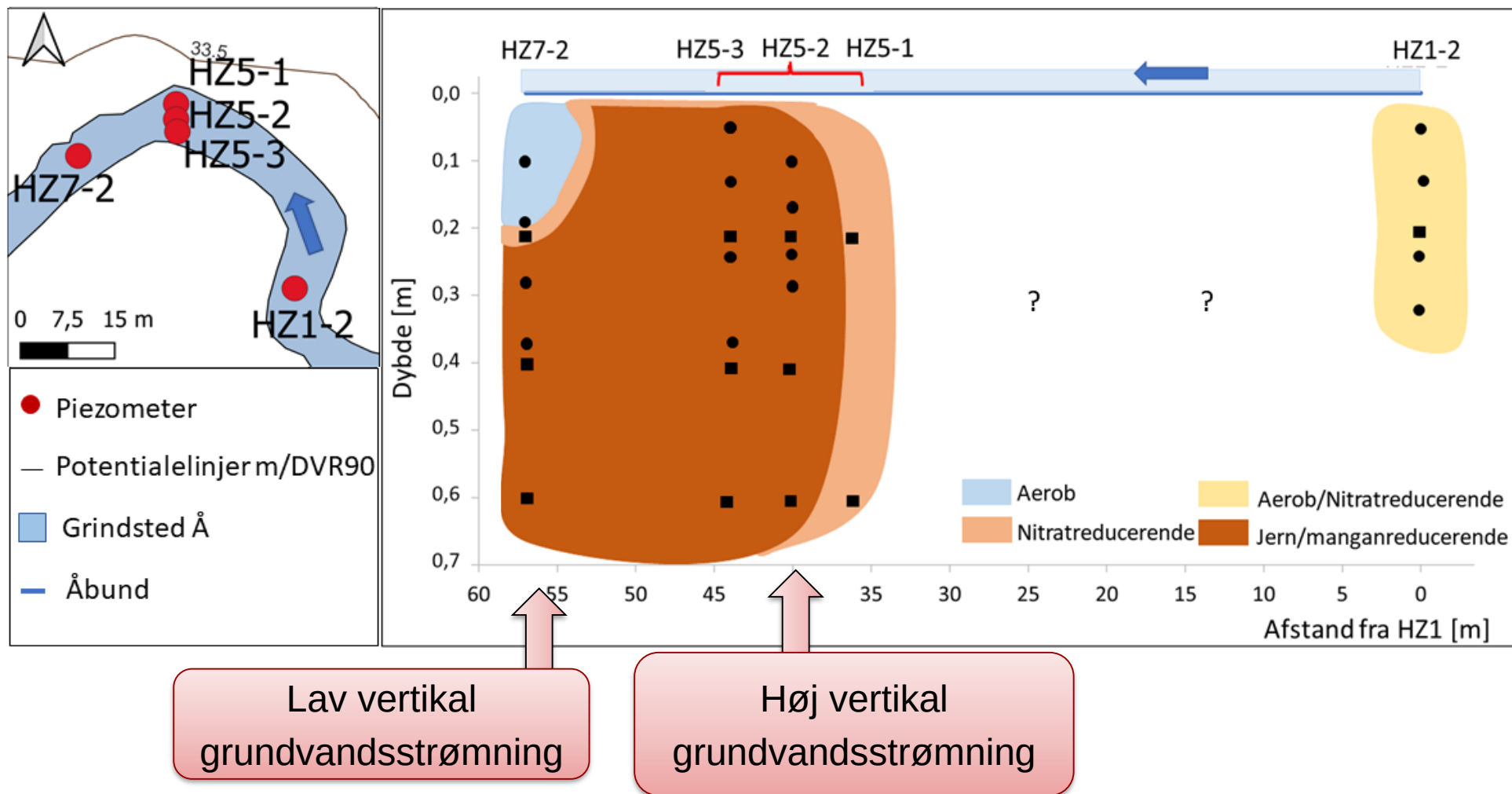
Konstante redoxforhold og ingen opblanding med overfladevandet

HZ7-2

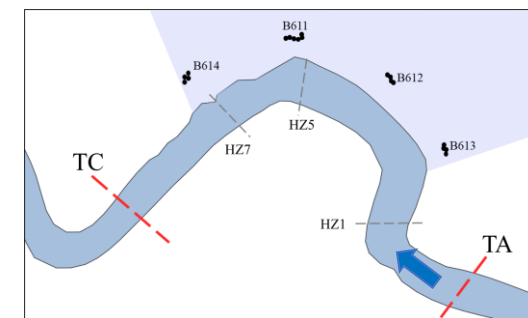
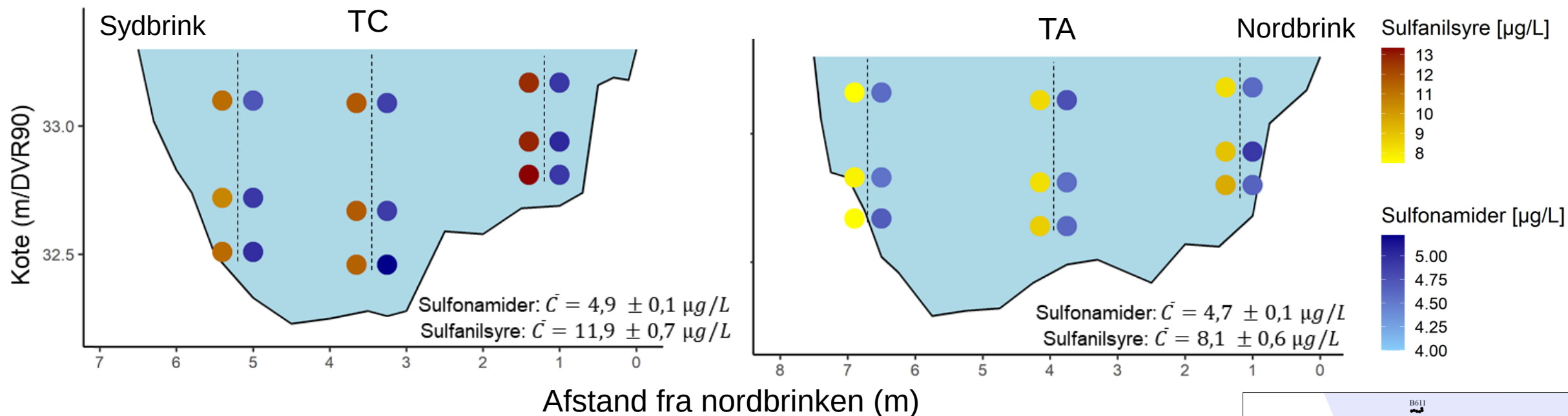
Opblanding med overfladevandet og kraftig koncentrationsreduktion 20-25 cm under åbunden

Redoxzoner og grundvandstilstrømning

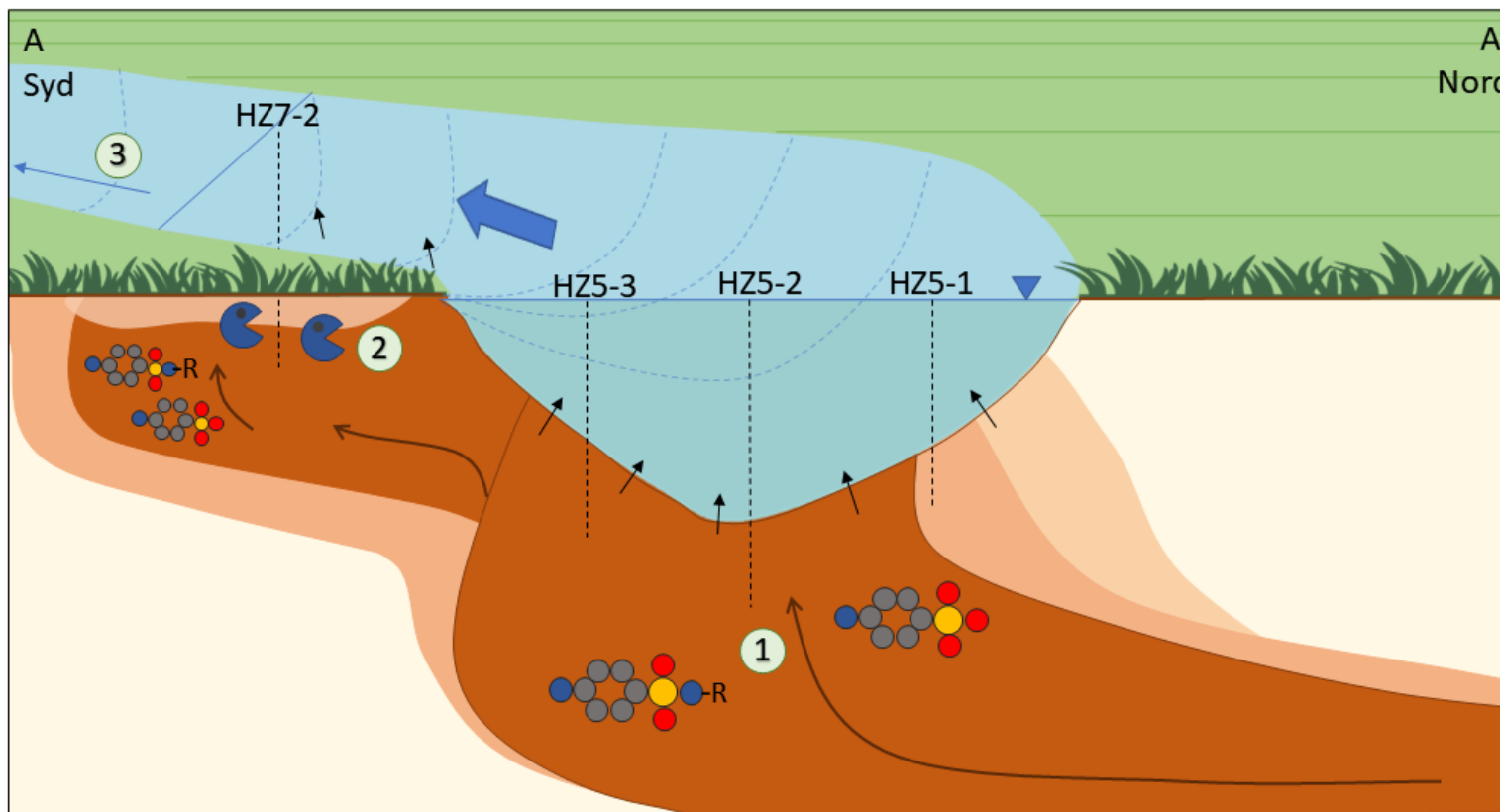
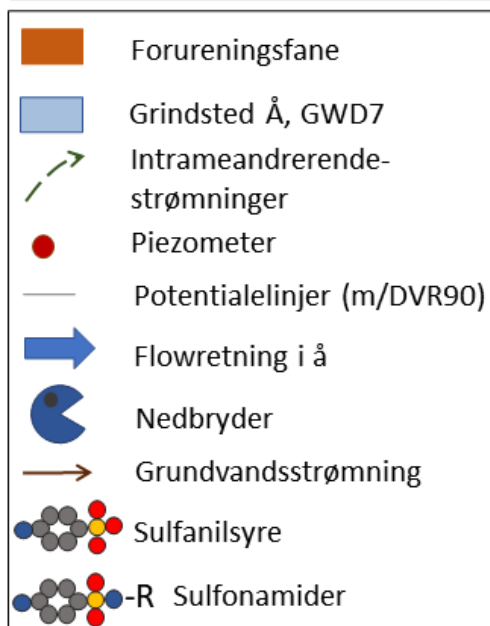
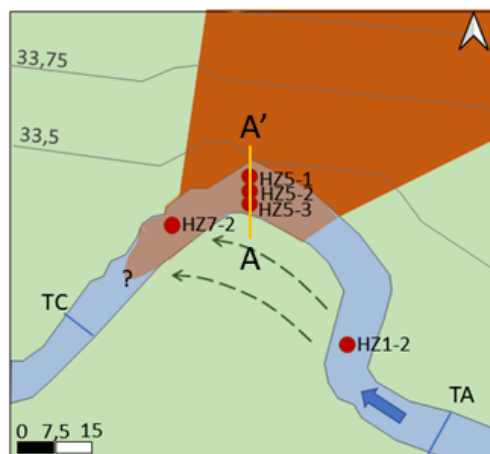

- Vandkvalitetskriterie for sulfadiazin = $4,6 \mu\text{g/L}$. Foreslået at kunne gælde for summen af sulfonamider
- Foreslået vandkvalitetskriterie for sulfanilsyre = $280 \mu\text{g/L}$ (i saltvand)

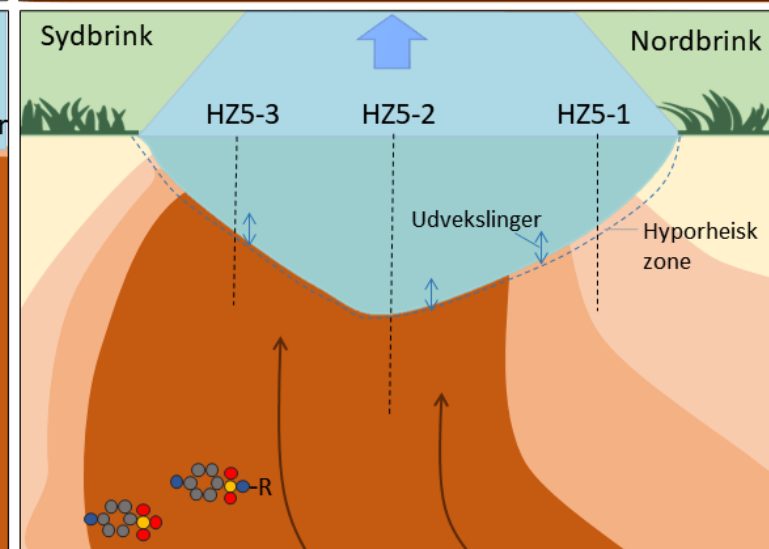
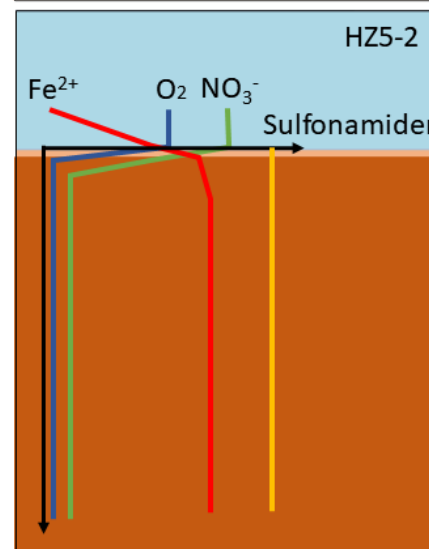
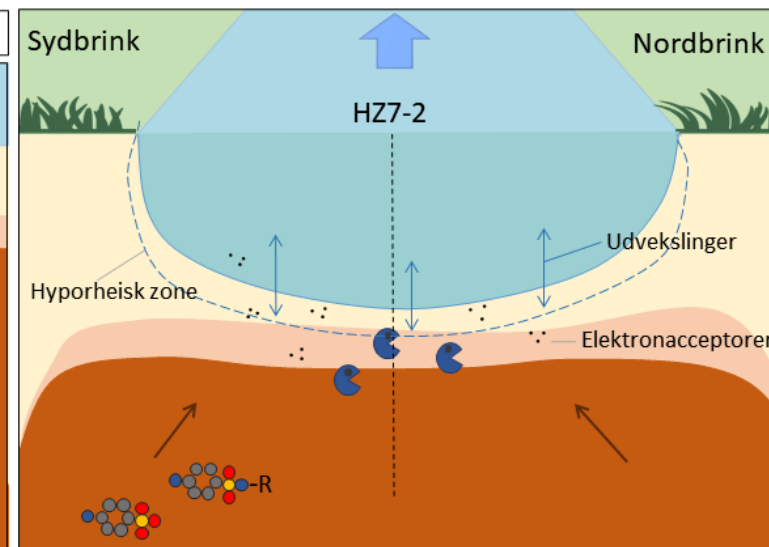
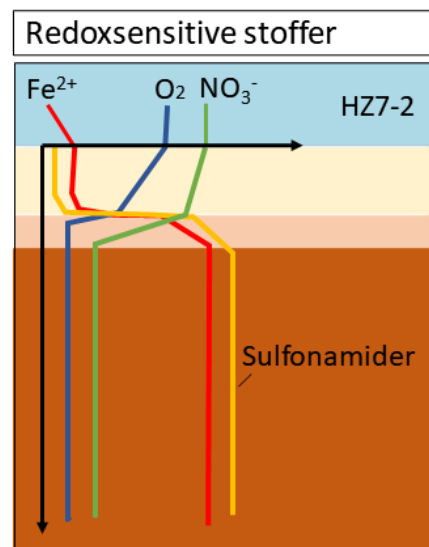
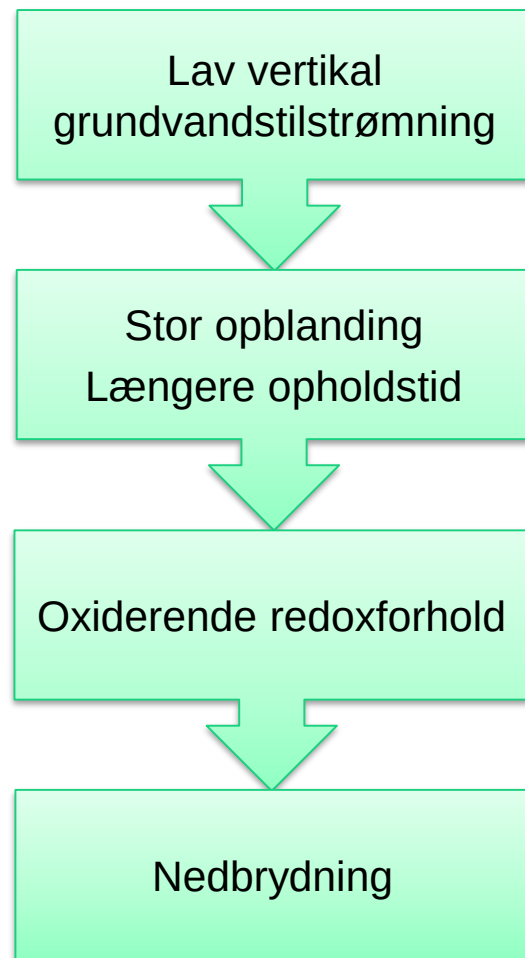

Systemforståelse og konceptualisering

- 1 Tilstrømning af forurening med sulfonamider og sulfanilsyre til primært udsivningsområde med vertikal strømningsretning til åen.
- 2 Fane bevæger sig mere horisontalt under Grindsted Å mod HZ7. Bioaktiv zone under HZ7 nedbryder forureningen tæt ved åbunden.
- 3 Forureningen fortyndes i overfladevandet, og tilstrømningen til overfladevandet formindskes.

Systemforståelse og konceptualisering

Konklusion

- Naturlig nedbrydning af sulfonamider er mulig
  - Lav vertikal grundvandstilstrømning muliggør gradient i redoxforholdene
  - Oxiderende/nitratreducerende forhold er gunstige for nedbrydning
- Peepers som målemetode
  - Muliggjort indblik i dynamikker i den hyporheiske zone
  - Afgørende for forståelsen af nedbrydningspotentialet af sulfonamiderne og sulfanilsyre
  - Høj diskretisering
  - Viden kun opnået ved anvendelse af peepers

Perspektivering

- Potentialet af peepers
  - Et redskab der kan øge viden om nedbrydningsforhold
- Viden om nedbrydningsforhold kan udnyttes ved valg af afværgeteknologi samt vurdering af MNA
  - Stimulere nedbrydning

Tak for opmærksomheden

- Tak til Region Syddanmark

